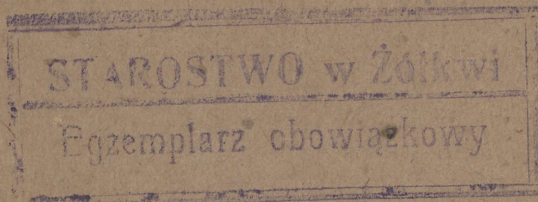

II. 498 896

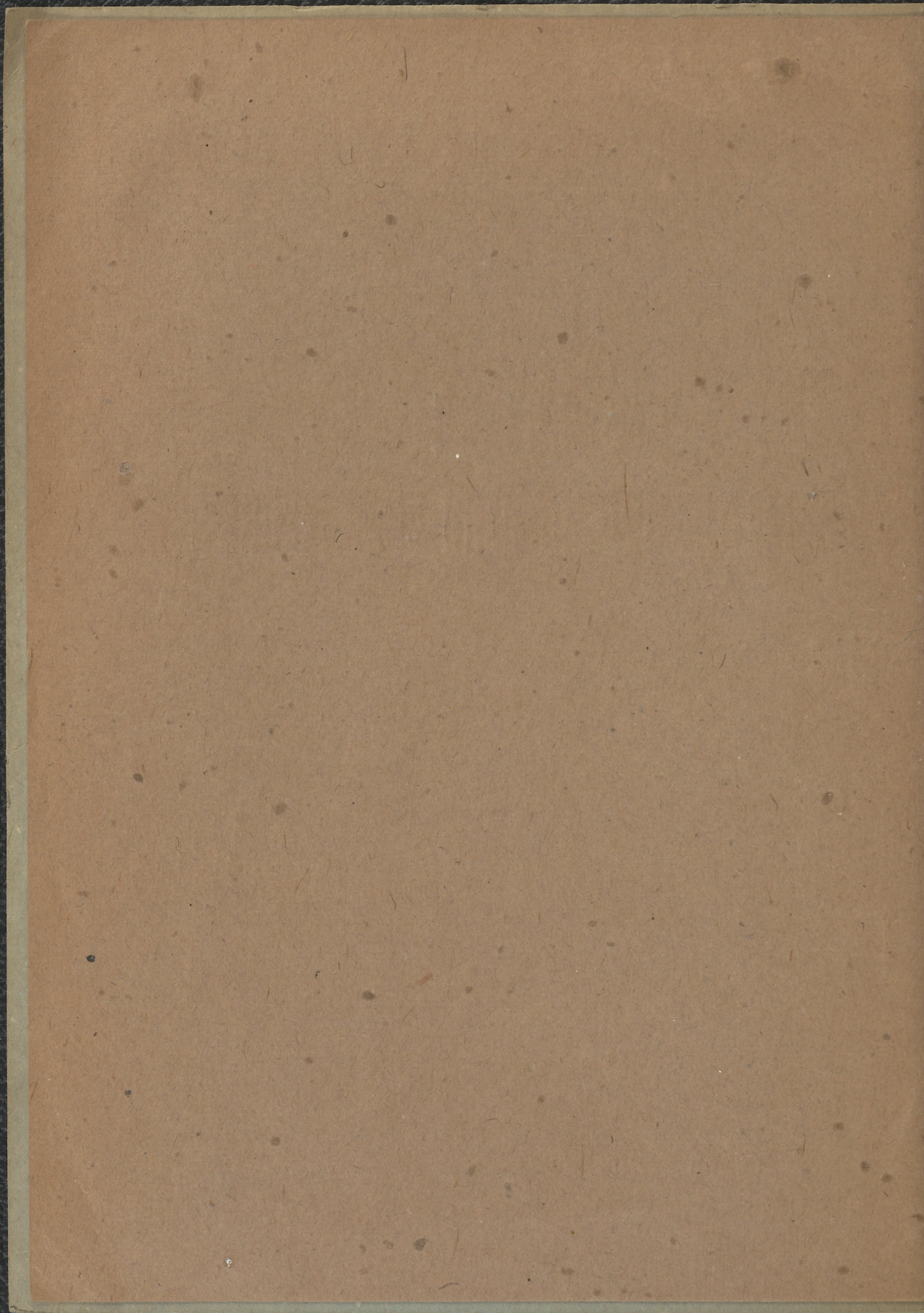
БІБЛОТЕКА „ЗАПИСОК ЧИНУ СВ. ВАСИЛЯ ВЕЛ.“
Ч. 1.

Д-р Василь Щурат

**ДОВКОЛА
НАМОГИЛЬНОГО КАМЕНЯ ІВАНА ФЕДОРОВА**

☞ Накладом Видавництва ЧСВВ. у Жовкві 1925 ☞

БІБЛІОТЕКА „ЗАПИСОК ЧИНУ СВ. ВАСИЛІЯ ВЕЛ.“
Ч. 1.

Д-р Василь Щурат

**ДОВКОЛА
НАМОГИЛЬНОГО КАМЕНЯ ІВАНА ФЕДОРОВА**

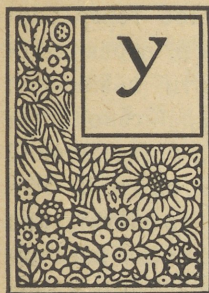
☞ Накладом Видавництва ЧСВВ. у Жовкві 1925 ☞

Всі права зберігається

II. 498.896

Друкарня ОО. Василян у Жовкві

ВИПУСКУ «Старої України» (Львів, 1924, ч. II—V), присвяченим пам'яті першого українського друкаря Ів. Федорова, з приводу 350-тих роковин появи надрукованого ним у Львові »Апостола«, читаємо в кількох статтях (дд. Ів. Огієнка, Ів. Кревецького, Б. Михайловича, Гр. Галабурди) важкі докори василіянському монастиреви св. Онуфрія у Львові, будьтоби він умисне допустив до знищення намогильного каменя Федорова.

»Коли касовано кладовище при св.-Онуфріївській церкві, — пише д. Огієнко — не звернули належної уваги на пам'ять великого мужа, не зазначили його дорогої могили; взяли лише намогильну плиту, — з неї мож було мати бодай якусь користь, і нею вистелили підлогу в св.-Онуфріївській церкві. І люде брудними чобітьми мало що не вік доптали пам'ять фундатора постійного українського друкарства... А року 1883-ого робили асфальтову підлогу в цій церкві і, як офіційно засвідчив ігумен, Хведоровичева плита розсипалася на кусочки, коли її ломом ударив темний робітник. (Єсть проте чутка, ніби плиту Хведоровича переховано в Онуфріївській монастирі. Може недалека будучність в'яснить нам цю загадку.)«

Докір, зроблений д. Огієнком, повторяється й іншими, а всі вони спираються на таких же докорях, пущених в обіг против монахів св.-Онуфрейського монастиря вже в 300-ті роковини першого львівського друку Федорова, в 1883 р., а повторених 1884 р. в польській брошурі про Федорова і в петербурзькій »Русс. Старин-і« С. Пташицьким, котрий писав: »Тільки випадкови, тільки економії монастирської братії наш час завдячував деяку пам'ять про старого друкаря. Після знесення цвинтаря монастир ужив надгробних каменів на виложенне підлоги і на внутрішню обкладку стін церкви«.

Пташицький писав так, покладаючись на твердження таких тогочасних поваг, як о. Ант. Петрушевич, Вен. Площанський та їм подібні.

Не наша задача просліджувати долю намогильного каменя Федорова після 1883 р. Вона повинна бути ще вияснена. Та припускаючи найгірше, а саме, що той камінь при ремонті церкви в 1883 р. під келепом робітника зістав ушкоджений, трудно булоб винувати в тім безоглядно монахів св.-Онуфрейського монастиря, бо навіть в недостачі обережності з їх сторони не можнаби бачити аж злої волі, чи варварства. Найновіші зізнання про долю історичного каменя, зложені сього року д. Ів. Кревецькому в Кристинополи о. ігуменом Мелетієм Лончиною, спираються на заявах пок. о. д-ра Кліма Сарницького, а він не все висловлювався в тій справі однаково ясно. Найважніше булоб тепер роздобути протокол його зізнань, зложених 9. жовтня 1883 р. перед делегатами львівського Коґ-а літераск-ого, що мали оборонити львівських Поляків, на котрих рівнож звалювано вину знищення української історичної пам'ятки. З протоколу може вичиталосьби, чи о. д-р Сарницький тільки Поляків обороняв перед неслухними докорами, чи може, їх обороняючи, відсував ті докори й від монастирської братії та вісток про знищення пам'ятки взагалі не потверджував. Важний протокол його зізнань повинен знайтися ще в архіві львівського Коґ-а літераск-ого. Колиб не знайшовся, то зміст його буде переказаний в протоколі загальних зборів Коґ-а літ. з дня 10. жовтня 1884 р., на котрих зложено звіт із чинностей делегованих до прослідження долі каменя Федорова. Про той звіт у Przewodnik-u bibliograficzn-im (Краків, 1884, ч. 12, стор. 227) читається таке: «З важніших справ порушено справу ювілею першого руського друкаря у Львові, Івана Федорова і відперто при тій нагоді заміти деяких органів російської преси, які закидали польській суспільности, що умисно ненависною рукою знищила намогильний камінь Федорова, котрий знаходився в церкві св. Онуфрія у Львові; Коґо літераскє вияснило ту справу як слід, відбираючи відповідну протоколярну заяву від ігумена монастиря св. Онуфрія, о. д-ра Сарницького, котрий виказав цілу безосновність згаданих замітів».

Полишаючи все непроясне до прослідження кому іншому, ми займімся справді тяжким докором, що братія св.-Онуфрейського монастиря до 1883 р. поневіряла дорогу пам'ятку, бо, мовляв, тільки економію, тільки користь маючи на тямці, взяла її з цвинтаря на підлогу в церкві...

Чи дійсно тільки економія й користь були для монахів спонуками до перенесення намогильного каменя Федорова з цвинтаря до притвора церкви? На таке питання архівний матеріал, яким розпоряжаємось, посилає нам відповісти: ні!

Рішенням віденської Надворної Канцелярії з дня 5. марта 1812, ч. 2665 зобов'язано галицьке краєве правительство подбати, щоб усякі

предмети археологічної вартости були старанно зберігані, як що не далося їм переслати до збереження самому правительству. Се й було подане до публичної відомости оповісткою галицького краєвого правительства з дня 12. квітня 1812, ч. 13015. Колиж спостережено, що розпорядок не виконується вповні точно, поновлено його другим рішенням віденської Надворної Канцелярії з дня 30. липня 1828, ч. 17405, котре галицьке краєве правительство оповістило письмом з дня 16. вересня 1828, ч. 57481. До нагляду над виконанням того розпорядку були покликані в сферах духовенства дієцезальні Консисторії. Вони мали вивзвати підчинене собі духовенство безпроволочно доносити урядови про всяку старовину з обсягу нумізматики й археології, відсилати її, або, як що се булиб написи на більших каменях, вмуровувати їх у найблизших церквах так, щоб написів не змивав дощ, падаючи з криші. »Такі старинности — сказано в розпорядкови — мають бути поручені надзорови пароха, котрий повинен пильнувати, щоб їх не захляпано припадково вапном«. А що правительством мала бути видана книга п. н. »Corpus antiquarum inscriptionum imperii austriaci«, то поручено духовенству надсилати урядови вірні копії старинних написів постійно найпізнійше до кінця року.

Такий був розпорядок правительства. Його подали до відома духовенству обі гр. кат. Консисторії в Галичині окремими письмами. Припадково знайдене мною в 1913 р. таке письмо перемиської Консисторії до балигородського деканату, з датою 16. жовтня 1828, ч. 1726, друкуємо в »Додатках« під ч. I-им. (Оригінал передаем до архива св.-Онуфрейського монастиря у Львові.)

Отож не монастирська економія ані користь спонукали монахів св.-Онуфрейського монастиря до забрання намогильного каменя Федорова з цвинтаря і вмуровання його в підлогу притвора, але правительственный розпорядок. Виконано його між роками 1812—1828 зовсім незалежно від касовання цвинтаря. Тодіж відрисовав його згідно з порученням правительства о. Модест Гринецький ЧСВВ., може й ранше ніж у 1817 р., коли то звертався до нього за таким рисунком Й. Лелевель. І не доптано майже ціле століття історичної пам'ятки брудними чобітьми у притворі церкви, бо була вона під бічною стіною притвора закрита лавочками, як засвідчує о. Петрушевич (Иванъ Федоровъ, русскій первопечатникъ, Львів 1883, ст. 25).

Між монахами св.-Онуфрейського монастиря були з давного часу одиниці вповні свідомі обовязку зберігати з піетизмом такі пам'ятки, як камінь Федорова, й пильнувати, щоб напис на нім не затерся. Такою одиницею по о. Гринецьким був учений і один з перших галицьких

археологів о. В. Компаневич, в роках 1822—1842 прокуратор ЧСВВ. Він вже в 1810 р. інтересувався археологічними розкопками в Підгірцях на Пліснеську (гл. його статтю «Wiadomość o Podhorcach i klasztorze bazylianskim» в *Lwowianin*-і, Львів 1838, ст. 27), в 1832 р. на просьбу львівського магістрату давав в'яснення старинних написів, ритих у камені на львівськiм ратуші (в бруліоні се в'яснення дісталось нам в 1907 р. від пок. консерватора проф. П. Скобельського), в 1834 полемізував з о. Вен. Левицьким з приводу напису на старім святоюрськiм дзвоні (*Czasopism Księgozb. im. Ossolińskich*, Львів 1834), а рiвночасно пошукував гробу кн. Льва в окресности св.-Онуфрейського монастиря (гл. його статтю «Cerkiew ś. Onufrego Pustelnika i monaster x. x. Bazylianów» в *Lwowianin*-і, Львів 1837, ст. 72.). Чи можливе подумати, щоб такий чоловік дозволив поневiряти намогильний камінь першого українського друкаря, котрого епітафію сам друкував у *Lwowianin*-і?

Були й інші причини, що спонукували львівських Василян звертати бачну увагу на українську старовину й відноситися до неї з незвичайною на той час пошаною.

Мартин Пiвоцький, котрому о. Компаневич помагав перекладати на польську мову Зиморовичеву історію міста Львова (вид. 1835 р.), пише, що до о. Гриневецького вже 12. квітня 1804 р. звертався з Петербурга листовно проф. Вас. Кукольник з просьбою переслати йому для Карамзіна копію рукопису Зиморовича з василіянського архива, та що її висилано в Петербург разом з портретом кн. Льва. Се мусіло схлібляти монахам, мусіло будити в них неабияке почування гордості з посідання таких скарбів, на які вчений світ московської столиці звернув увагу. Се почування й заставило їх подбати про можливо більшу збірку всякої старовини. Тим більше тоді, коли в дванайцять літ пізніше, той сам Кукольник звернувся до тогож о. Гриневецького листовно вдруге з поручення самого канцлера московського правительства гр. Румянцова за інформаціями про цілий ряд українських історично-археологічних памяток в Галичині. Лист Кукольника, давного друга львівських Василян, писаний з Петербурга дня 16. січня 1817 р., а збережений щасливо в архиві св.-Онуфрейського монастиря, представляється формальним квестіонарем в обсягу історії й археології.

Через Кукольника запитує западливий збирач історично-археологічних матеріалів до історії Русі, гр. Румянцов, про неоголошені памятки галицьких бібліотек і архивів. Жадає їх спису, опису й пересилки на свій кошт у Петербург. Запитує: 1) про фундаційні грамоти, давані князями церквам, монастирям і стоварищенням; 2) про дипломи шляхетства; 3) про надання привилеїв; 4) про даровизни; 5) про написи

на будовах, іконах, дзвонах і т. п.; 6) про недруковані рукописи історичного змісту, старші й автентичні; 7) про *ruthenica* в друкованих книжках на латинській мові. Окремо радби дізнатись: 1) де поділися матеріяли до історії Галичини, що їх не встиг видати з причини цензурної заборони Гоппе (він видав лиш перший том п. н. *Aeltere und neuere Geschichte der Koenigreiche Galizien und Lodomerien*, Відень 1792); 2) відки взялась і що значить назва «князь» уживана в Любичі, а може і в Стрийщині; 3) чи і де живе Створжинський, покликаний в 1803 р. ординатом гр. Замойським до опису його архива, в котрім Кукольникови доводилося бачити томи давних рукописів на українській мові; 4) чи не далосьби знайти що в архіві у львівських Бернардинів. Вкінці звертає увагу на монографії єпископій, міст і т. п. з відомостями придатними для історії української Галичини, — такі, як Ходикевича (він видав у Львові 1747 р. «*Dissertationes historico-criticae de episcopatu Leopoliensi* tit. gr.») і Зиморовича, що мігби бути виданий з примітками о. Гриневецького. Заспокоює обави, що Зиморович може не все хвалить Українців. Жадати похвали від Вірменина й фанатика, яким не один він був, годі; тим більше в часах, коли доля України хилилась: «*na rochyte drzewo — пише Кукольник по польськи — i kozy skaczą!*» Наші одначе се стравлять; вони і в лайках чужинців шукають правди. Тому радби дістати копію Зиморовича (видко, 1804 р. в Петербурзі її не зроблено), але вірну. При описі грамот велить уважати, які в них печаті — привішені чи витискані; при описі рукописів — чи вони пергаменові, чи паперові, бо від того залежить оцінка їх віку. Гр. Румянцов готов не лиш покрити кошти копіювання й пересилки, але й свого копіста вислати, як що булоб треба. Виконанне поручень Кукольник кладе о. Гриневецькому на серце тим більше, що виробив йому в гр. Румянцова таку опінію, яку бажавби доказами підкріпити.

Цей лист Кукольника — надрукований нами в «Додатках» під ч. II-им — не лиш кидає новий сніп яркого світла на зносини галицьких Українців з Росією в першій половині XIX ст., зображені д-ром І. Свенціцьким (Обзоръ сношеній Карпатской Руси съ Россіей, СПб. 1906), але й дає тим зносинам з погляду на наукові інтереси початок значно ранший, вартість без порівнання більшу, ніж се могло впливати з матеріялів опублікованих тим же д-ром Свенціцьким (Матеріялы по історіі возродженія Карпатской Руси, Львів 1905).

Наукові інтереси, що зблизили петербурський кружок учених до львівських Василіян вже в 1804 р., а в 1817 р. взаємні звязки їх тільки зміцнили, вони пізнійше зістали неначе освячені спільним пієтизмом обох сторін для памяти першого друкаря Московщини й України, піє-

тизмом для святої пам'ятки по нім, якою став його намогильний камінь. Як до Мекки з її святим каменем потяглись до св.-Онуфрейського монастиря поклонитися порохам Федорова і його пам'ятникови один за другим проїзжі представники російського ученого світа. Невідомо нам, чи почалось воно вже ранше, вже в 1810 р., коли то заглянув туди офіцер, письменник Броневський (Свенціцький: Матеріялы... ст. 11). Певне одначе, що Кеппен в 1822 р., Глаголев в 1823, а Погодин, Надеждин, Княжевич, Киреевський і кн. Крапоткін в 1835 р. своїм відвідуванням св.-Онуфрейського монастиря у Львові задокументовують зріст культу Федорова й єдиної пам'ятки по нім (Свенціцький: *op. cit.*, ст. 11, 142). Тому культури почали львівські Василіяни завдячувати не лиш плятонічну приязність російських учених для себе, але й обогачування своєї бібліотеки інтересними літературними й науковими книгами, які стали предметом атракції для галицького ученого світа, українського й польського. »Маю честь — пише до о. Компаневича 12. жовтня 1837 р. Погодин — передати в бібліотеку Вашого монастиря, де спочиває прах першого руського друкаря, еще невеличку збірку історичних і фільольогічних книг. Рад буду, коли вони найдуть читачів і принесуть користь«. Як ранше гр. Румянцов і Кукольник, так тепер Погодин собіж просить у о. Компаневича помочи в вишукуванні історичних і інших рукописів, розуміється, за зворотом коштів. Я великий — каже — »охотникъ до древностей«, і буду Вам вдячний за всякі, н. пр. за давні монети, книги. Як на свого посередника в пересилці вказує на купця Гартенштейна в Бродах. Вкінциж, у зв'язку зі згаданим на вступі Федоровом, пише: »Прошу Вас покірно повідомити мене, чи сповнена моя просьба про переставлення намогильного каменя друкаря Федорова з підлоги в стіну«. (Гл. »Додатки« ч. III; оригінал в св.-Онуфр. архіві у Львові.)

Просьба Погодина не була сповнена. Чому? На се питання легко знайти відповідь у тих матеріялах до історії гр. кат. Церкви в Галичині, які зібрані нами в XII-ім томі »Українського Архіва« Наук. Товариства ім. Шевченка (Львів, 1924), особливо з рр. 1835—1838. Тоді розпочалась завзятуша боротьба двох галицьких клирів, римо-католицького з греко-католицьким. У тій боротьбі падали зі сторони р.-кат. клира в сторону гр.-католицького найтяжші обжалування й підозрівання. Підозрівання в нахилі до схизми й москвофільства мали бути виражувані перед австрійським правительством і Апостольською Столицею чи Нунціатурою навіть найвисше поставленими особами з р.-кат. гієрархії, а не ошаджували й особи митрополита М. Левицького (гл. »Лист докторанда теології Гр. Гинилевича до еп. Ів. Снігурського, писаний з Відня 17. лютого 1838). Тоді розпочинати якунебудь акцію в зв'язку з православним Федоровим

і пригадувати польським кругам культ його, піддержуваний Москалями, не було Василянам ані вказане, ані безпечне. Маємо всякі підстави припускати, що в подібній ситуації знайшлись Василяни і в 1883 р., безпосередно після голосного процесу Ольги Грабар і тов. Се повинно вистати і для вияснення тодішнього становища о. д-ра Сарницького, націхованого якоюсь обережністю чи здержливістю у відношенню до святкування 300 - их роковин львівського друкарства.

У Львові, 22 жовтня 1924.

Додатки

I. Письмо гр. кат. Консисторії в Перемишлі до о. Лаврівського адміністратора деканату балигородського.

Wskutek dekretu Wysokiey nadworney Kancellaryi z dnia 30 Lipca 1828 do Liczby 17405 wypadłego, a przez Wysoki Rząd Krajowy pod dniem 16. Września r. b. z liczby 57481 do tuteyszego Urzędu nadeszłego, podaie się Wielebnemu J. X. Dziekanowi do wiadomości co następuje:

1. Ponieważ dostrzeżono, że przepisy względem donoszenia i odsełania numismatycznych i archeologicznych wynalezień należycie zachowywane nie bywają, więc łączy się odpis dekretu od Nadworney Kancellaryi pod dniem 5. Marca 1812 roku z liczby 2665 w tey mierze wypadłego, a przez rząd Krajowy pod dniem 12 Kwietnia 1812 z liczby 13015 do publiczney wiadomości podanego, z tem przypomnieniem, aby ściśle dokonywanym został.

2. Gdy napisy dawne na kamieniach nayważniejszą klasę starożytnych pamiętności składaia, takowe zaś częstokroć dla swoiey wielkości Rządowi odsełanemi bydź nie mogą, więc staranności dokładać potrzeba, by, ieżeli treść napisów dozwała, przy naybliższej Cerkwi, iednakże tak zamurowanemi byli, ażeby deszcz z dachu opadaiaący ie nie psował, a napis czytelnym został. — Takowe starożytności mają bydź polecone dozorowi względnego parocha, który nad tem ma czuwać, by przypadkowo wapnem nie były przyrzucone. — Nareszcie:

3. Ma bydź wydane dzieło pod nazwiskiem Corpus antiquarum inscriptionum imperii austriaci; zaleca się więc Wielebnemu J. X. Dziekanowi, by podręcznemu Duchowieństwu nakazał, ażeby postrzeżone na kamieniach napisy w odpisie z krótkim opisem sposobu, iakim zostali wynalezione, tuteyszemu Urzędowi do dalszego odesłania naydaley z końcem roku bież. nadesłało, co ma potym za każdym nowem wynalezieniem czynić, ninieyszem obowiązue się.

»Rozporządzenie ninieysze Wielebny J. X. Dziekan do wiadomości podręcznego kleru poda, a nad wykonaniem tegoż czuwać nie omieszka.

W Przemyślu dnia 16. Października 1828, N-o 1926. — *I. Fedynkiewicz*, wikary generalny i officyał.

II. Лист Вас. Кукольника до Мод. Гриневецького.

Reverendissime Domine, Domine colendissime!

Die, quantum memini, 10-ma Novembris anni superioris dedi ad Te; Vir Reverendissime, litteras, quibus nunciavi me aliquid pecuniae misisse socio meo, e qua debi-

tum, quod pressus necessitate apud Te contraxit, solveret. Interea triste ab eo accepimus nuncium, Matrem nostram desideratissimam diem obivisse supremum, quod ei et luctum et impensas non mediocres causavit. Si itaque impar esset dependendo Tibi commemorato debito, fac, quaero, me certiosem, ut eius vicem supplere possim; ille enim in datis ad me litteris, quibus se pecuniam percepisse significat, nihil de solutione ejus debiti meminit. Subseque dedi quoque litteras ad Rndissimos Ratkieyiczium et Polanskium, qui meis, rebus in adversis, amicam opem tulerunt, pro qua grates ei rependere dignas no(n) est opis meae, sed mens tantum conscia recti digna eis praemia dabit.

Quod hodie scribendi ad Te, vir optime, argumentum constituit, est objectum litterarium, concernens Historiam gentis Ruthenae. Excellentissimus Dominus Cancellarius Imperii Comes Rumiancow, solertissimus collector manuscriptorum caeterorumque fontium Historiae Ruthenae, habitis mecum colloquiis, intelligens me quondam Leopoli moratum fuisse, et hodie notos habere viros et doctos et benevolos, opprime rogavit, ut medio eorum studerem rescire, an non lateant in egiptibus Archivis et Bibliothecis quaedam, hucdum ineditae antiquitates, quae ad Ejus rem pertinere possent, rogareque eorum specificationem. Quodsi talia reperiantur, promittit Excellentissimus Cancellarius sumptus necessarios pro descriptione et transmissione se lubenter et cum gratitudinis contestatione resoluturum, aut si opus esset praevie submissurum. Talismodi antiquitates esse possunt:

1. Litterae fundationales, vulgo Грамоты, datae a Ducibus Russiae Ecclesiis, Monasteriis, aliisve Communitatibus. 2-do Litterae nobilitares, 3-o Privilegia personalia, aut realia, 4-o donationes, 5-o inscriptiones in antiquis aedibus, in iconibus, in campanis etc., 6-o manuscripta historica, ad rem Ruthenam pertinentia, inedita, authentica tamen et antiqua, 7-o Libri antiqui editi lingua latina, in quibus ejusmodi thesauri reperiuntur etc., etc.

Quantum ego memini, non abs re foret rescire 1-o, ubinam sint et an possent acquiri materialia, quae D-nus Hope Bochnensis Director scholarum pro condenda Historia Galiciae collegerat, 2-o quid significat K n i a z i, qui in Lubydze in Circulo Żółkiewiensi habentur? qualibus gaudeant illi privilegiis et a quo illa sunt eis data. Ni fallor tales K n i a z i reperiuntur etiam in montanis in circulo Stryensi, fors etiam aliis in locis. An non sint inter eos, qui ab antiquis Ducibus quadam ratione originem trahunt, quod quidem ex eorum privilegiis pateret.

3-o Multum scire interest, si vivit, ubinam moretur Dominus Stworzyński, qui Leopoli Zamoscium a Comite Ordinato vocatus fuit et 1803-o anno ejus Archivum describebat. Illi optime notum est, quidnam singulare in eo Archivo contineatur. Ipse enim memini in Bibliotheca Comitum vidisse me aliquot tomos manuscriptorum antiquorum lingua Ruthena scriptorum.

4-o Forsitan in Archivo, quod apud PP. Bernardinos collectum fuit, posset quidam horum reperi.

5-o Historiae speciales Episcopatum, civitatum, etc. indubie non parum continent eorum, quae ad Historiam Ruthenorum praesertim meridionalium, Halicensium, Premyslensium, pertinent. Talis est liber Patris Chodkiewicz continens Historiam Metropolitae Halicensis et Episcopatus Leopoliensis Rutheni; tale quoque Manuscriptum Zimoroviczii Armeni, quod apud Te custoditur, et nunc edi posset cum promissis quondam a Te animadversionibus. Nihil interest ab eo non ubique Ruthenos laudari, non est mirandum, erat enim Armenus, praeterea regnabat fatuus phanatismus, quo Author correptus fuit, et fortuna Ruthenorum eotunc iis in oris jam prorsus inclinaverat, a na pochyłe drzewo i kozy skaczą. Sed id nostratibus non movet stomachum, illi enim etiam

in maledictis aliorum quaerunt veritatem. Hinc si nobis Zimorovii copiam dabit, cavendum erit, ne describendo interpoletur. Ratione Diplomatum videndum est, an appensa vel impressa sigilla habuerint; ratione Manuscriptorum, an in pergamino vel in charta scripta sint, haec enim adjuncta potissimum produunt aetatem monumentorum.

Excellentissimus Cancellarius praevis scire cupit, quidnam horum, quantumque et quale vestris in chartophilaciis reperiri possit, tum etiam quid sumptuum requireretur ad obtinendum eorum copiam — num hinc aliquis ad id opus perficiendum mitti debeat, an ibi quis id onus et obsequium erga justam remunerationem in se susciperet, unus vel sociatis studiis?

Quare majorem in modum Te, vir dignissime, rogo atque obsecro, ut me, quanto ocijus fieri potest, certiore faceres, quid sperari inde, aut expectari possit, ut Excellentissimo Cancellario eam, quam Ei de vobis inspiravi, opinionem effectu probare et confirmare possim. — Vale, vir optime, et Te nobis litterisque conserva.

Dabam Petropoli die 16-a Januarii 1817. totus vester *Basilius Kukolnik*

III. Листъ М. Погодина до В. Компаневича.

Милостивый Государы! Честь имѣю представить въ библіотеку Вашего монастыря, гдѣ покоится прахъ перваго Русскаго типографщика, еще небольшое собраніе историческихъ и филологическихъ книгъ. Радъ буду, если онѣ найдутъ читателей и принесутъ пользу.

Если же попадется Вамъ какая либо рукопись, подобная той, которую я получилъ отъ Васъ, историческая или инаго содержанія, богослужебнаго и так далѣе, то Вы мене много одолжите, переславъ ее ко мнѣ чрезъ купеческій домъ Гартенштейна въ Радзивиловъ и Бродахъ. Я великій охотникъ до древностей, и благодаренъ Вамъ буду за всякіе, какъ то за древніе монеты, книги. Въ случаѣ продажи я не пожалѣю денегъ и послѣ перваго увѣдомленія доставлю къ Вамъ. Можете также обратиться за деньгами письменно и къ г. Гартенштейну въ Бродахъ.

Удивительно, какъ до сихъ поръ не отыскалось у Васъ никакихъ лѣтописей!

Прошу Васъ покорнѣйше увѣдомить мене, исполнена ли моя просьба о переставленіи камня надъ могилою типографщика Федорова изъ пола въ стѣну.

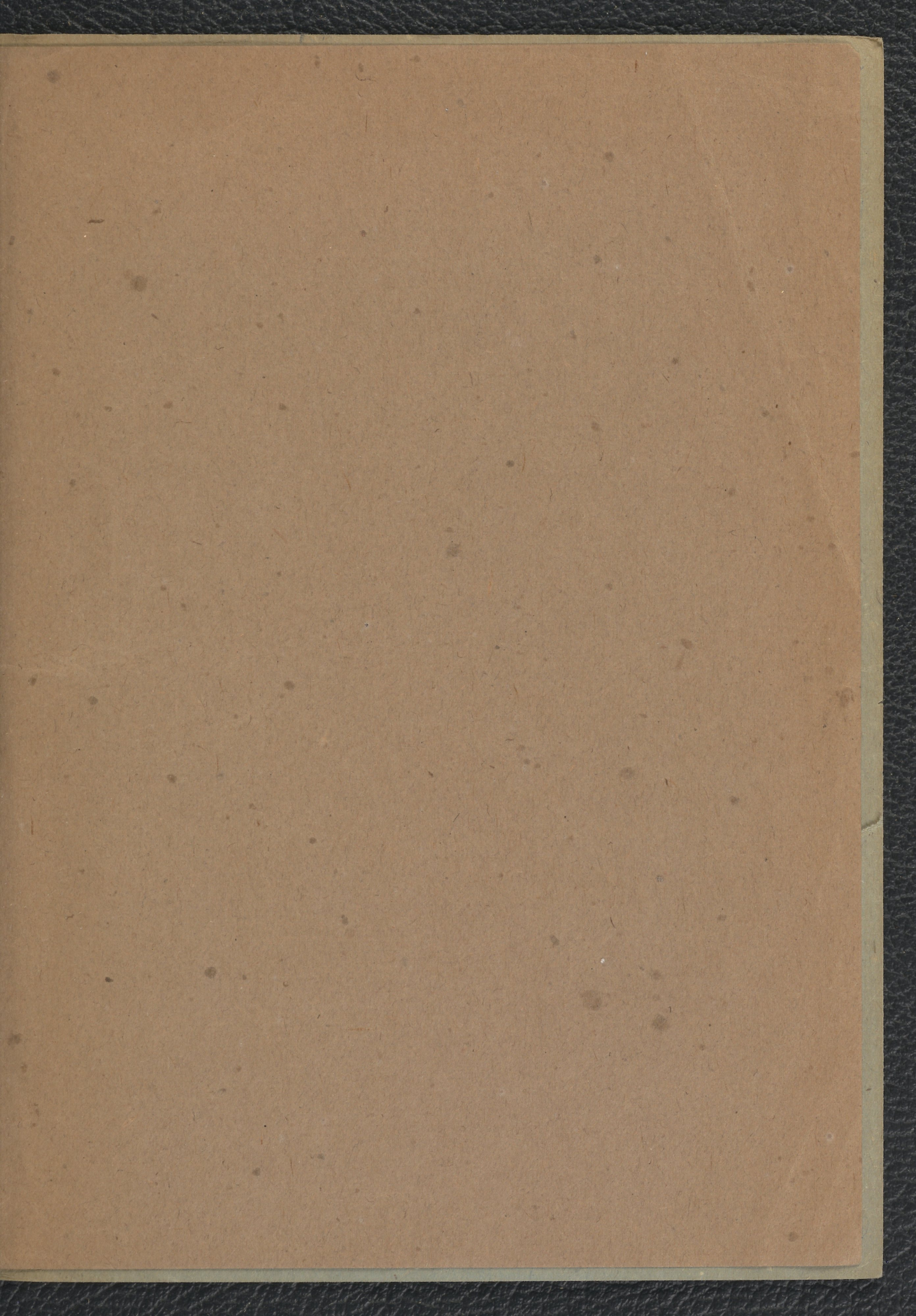
Поручая себе молитвамъ Вашимъ остаюсь съ совершеннымъ почтеніемъ, Вашимъ покорнымъ слугою

М. Погодинъ

12 Октября 1837.

13588 / *Therapsid. peliote.*

So. O. 100
No. 100
11. 10
12. 10